

“מסכת חייה של הקורבן פלונית ועבירת הסחר בבני אדם” בעקבות בג”ץ 151/18 פלונית נ’ מדינת ישראל

פלונית, אזרחית ישראלית מהחברה הברדואית, אשר לה מסכת חיים קשה, וזאת נוכח גילויי אלימות מצד בני משפחה ובכללם איסור על השתלבותה במסגרות לימודים באופן סדיר. בפסק הדין מתאר בית המשפט העליון את נסיבות חייה הקשות – כך, בין היתר, כי פלונית נכלאה בבית הוריה ונאלצה לבצע עבודות רבות וקשות במסגרת השבט שבו גדלה. עת הגיעה לגיל 16, אולצה פלונית להינשא בפעם הראשונה בעבור סכום כסף, ונוכח התעללות חוזרת מצד מי שנישאה לו, אף ניסתה לשים קץ לחייה. לאחר זמן מה, התגרשה בהסכמת משפחתה. אלא שאז, בגיל 17, נישאה פעם נוספת בלחץ משפחתה לגבר אלים נוסף שאף אנס אותה לא אחת. בעקבות זאת, רצחה אותו פלונית, ונשלחה למאסר ממנו שוחררה לימים בעקבות חנינה.

בשנת 2017 פנתה פלונית לגורמים שונים בבקשה להכיר בה כקורבן סחר בבני אדם, לטענתה, הכרה זו תאפשר לה לחזור למסלול חיים נורמלי, ככל שניתן. בקשתה זו נבחנה, חודשים רבים לאחר שהוגשה ורק לאחר הגשת העתירה, על ידי הממונה על המאבק בסחר בבני אדם במשטרת ישראל. הממונה דחתה את בקשתה בנימוק שלא התמלאו התנאים הנדרשים לכך, לא נמצאו ראיות לכך שמולאו התנאים הנדרשים בחוק העונשין, התשל”ז–1977 ליסודות המצויים בבסיס עבירת הסחר או החזקה בעבדות.

בית המשפט עמד על החשיבות הרבה של הכרה באדם כקורבן סחר, לא רק בשל ההטבות המגיעות לקורבן אלא גם במונח ההצהרתי – כ”מתן תוקף לחוויותיו ולסבלו”. כך גם ביקר בית המשפט את אופן בחינת מצבה של פלונית, וקבע שהליך הבדיקה לא נעשה באופן מקצועי דיו ובהתאמה לנסיבות המתוארות.

בית המשפט קבע כי בחינת מעמדה של פלונית כקורבן סחר תבצע בשנית, על בסיס תשית עובדתית מלאה, וזאת תוך הדגשה של ייחודיות המקרה ונסיבותיו הקשות.

עו”ד מעין נייזנה מאירה את פסק הדין.

ההחלטה:

בג”ץ 151/18 פלונית נ’ מדינת ישראל (פורסם באר”ש, 17.9.2020)